

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Wudawa so kóždy sobota w Esmerlejez luty čisł beceru w Budachnje a je tam ja štwórtlětnu pichedpřatu 40 pj. dostac.

19. njedžela po swjatej Trojizy.

Zana 9. 1—5.

Khrystuś mjenuje so swětko swěta. To praji wón tež w tej myšli, so chze wón roszajnić, što hrěch skutkuje. Duž nam wułoži hudańčito našeho žiwjenja u. psch. tudy teho wot naroda šlepeho. Tak mamy rjany wobras wot wulkeho wumjelza Rafaela s napisom „Wichetrašnjeje Khrystuśowe“. Horlach je Khrystuś widžecž w njebjekim swětle a delkach wot čzerta čzwilowany hólz w hubjenstwe swěta. Wichetrašnjeje Khrystuś chze do našeho semšeho hubjenstwa se swojim swětkom nowu jasnosć dacž a nam pónacž dacž:

Wažnosć čzěrpjenja w žiwjenju kšesćizjana.

1. So čzěrpjenje jeno s hrěcha wukhadža, myšli njerosom wuczobnikow.
2. Šbóžnik snaje hišće druhe pschicžiny, so Boža ruka jo šćeje.
3. Duž njeboj so w srudobje, Khrystuś cze k swětku domjedže.

1. Jeho wuczobnicy so prascheja: „Mischtrje, što je šhrěšćil, tón abo jeho starschej, so je so šlepy narodžil?“ So je šleposć ščěhwł hrěcha, nad tym woni njedwěluja, jeno to je jim njewěste, što je šhrěšćil. To čzitaš w 90. a 50. psalmje.

Alle kaž židowski lud, tak myšla tež mnozy našeho čzaja, so čzěrpjenje jeno s hrěcha wukhadža. To pak je

nješćesćizjanska myšl. Gusto je to wješele šleho šwědomnja nad hubjenstwom šobuczlowjeka, kotrež chze w towaršchu čzěrpjenja tež towaršcha hrěcha wukhadž. To wukhadža s njelubosćiweho šudjenja. Čzłowjek rad w kóždym čzěrojazy wot Boha šjawnje kšostaneho pónawa. To je starý šarijejski w naš, kiž hordostnje so posběhujo na wobčzěneho dele hlada. Na druhim boju šteji njewěrjaza štrona, kotraž do žaneho Boha njewěri. Wona s žyła hrěch přeje a njenaje žaneho šwišowanja mies hrěchom a čzěrpjenjom, njepšchipónawa tež žaneho wotpohlada čzěrpjenja. Duž tež žaneho trošćta w čzěrpjenju njenamafa.

Teke štejnišćežo je hišćeže wjele nižšće hacž tak mjenowane židowski štejnišćežo.

2. Do takjeje čzěmnošće pschiješe Jesuś swětko, hdyž wón žyly samyšl čzěrpjenja šjemi. To roszajnja jeho wotmolwjenje na praschenje wuczobnikow: „Ani tón njeje šhrěšćil, ani jeho starschej, ale so bychu šćutki Bože šjewjene byle nad nim.“ S teho wotmolwjenja našonimy, so Jesuś hišćeže druhe pschicžiny nimo hrěcha sa čzěrpjenje snaje, so bychu šćutki Bože šjewjene byle nad nim. Šćak pak móža so šjewicž? Ššes šleposć šamu na šbi. Wón dyrbjelche pónacž, so šu woczi a druhe šćary Boži hnadny dar. To so šamo wot so njerosny, so móželch rěčecž, widžecž a šlyšćecž, ale wšćitko je Boža dobrota. Bože šćutki so dale šjewja psches wuhojenje šlepeho. Žadny čzłowjek nadžije njemějšće, so budže tón hdy widžecž móž, dokelž žadny čzłowjek móž njemějšće, jeho wuhojicž. Wón pak bu wuhojeny. To běšće Boža wischomóz. Alle to běšće šjewjenje Božich šćutkow, so Jesuś jeho wuhoji. W tym so wón jako Měšiaś wo-

počaje, kotrehož je Bóh póšlak, čłowjekow wumóz. Jesuŝ dyrbi dželacz, dofelž je džer. S kóždym dnjom ŝo jaŝniŝche ŝwětło wo Božej woli t čłowjekam ŝjewi. Niž, ŝo wón ŝlepeho wuhoji, jeho na přenim měŝeže jako ŝwětło ŝwěta ŝjewi, ale ŝo wón ŝwětło roŝŝerja wo ŝerŝtim hubjenŝtwej a w nim Božu luboŝezimu ruku nam póŝnamacz dáwa.

3. Tež my ŝmy wobčeženi ŝe ŝrudobu. Rať mamy ju njeŝež? Wona móže ŝhoŝtanje naŝchich hrěchow byč, móže pať tež t temu ŝlužicž, ŝo bychu Bože ŝlutki nad nami ŝjewjene byle. Duž mamy wulku pŝchiŝluŝnoŝež, ŝo bychmy ŝo pruhowali, t čzim ŝmy to ŝaŝlužili. Ale hordofnje to čzinič njeŝmemy, ale ponižnje w myŝli: Božo, budž mi hrěŝniŝej hnadny! Pŝchi tym pať móžemy ŝo tež troŝchtaŝoľneho ŝjewjenja ŝhryŝtuŝoweho ŝwjeŝelicž. Bóh čže ŝo nad nami ŝjewicž jako dobr čzimy, wŝcheho-móžny, wumóžazy Wótž.

Tať pŝeŝ ŝwětło, kotrež je w Jesuŝu do ŝwěta pŝchiŝchło, wŝcho čžerpjenje nowu wažnoŝež doŝtawa. Wono ŝo wuŝwobodža wot njeľuboŝezimeweho ŝudžazeho ŝatamanja ŝwěta. Wono naŝ nuŝuje te ŝhutnemu ŝamopruhowanju. Wono poŝbėhuje we wėrje čžerpjazeho t ŝlužobniŝej Božemu; wón jo Bože dla njeŝe, ŝo by ŝo Bóh nad nim ŝjewil. Tajke ŝwětło t wuŝkofoŝe pomha čžerpjenje njeŝež a je naŝch ŝwlny troŝcht a kiz w čžerpjenju, nadžija, ŝo budžemy pŝeŝ Jesuŝa ŝkóncžuje pŝeŝ nóž domjedženi t wěcznemu ŝwětlu. Ğamjen.

Reformaziŝki ŝwjedžen.

Njeboj ŝo, ty mólicžke ŝtadko; pŝchetož waŝcheho Wótža ŝpodobanje je, wam to kraľŝtowo dacž. Luf. 12, 32.

W bėhu 1500 lět bu Jesuŝowa nabožina t tať mnohimi čłowŝtami pŝchiŝtawkami a bľudami napjelnjena, ŝo ŝo jejne přenjoťne ŝroŝymjenje a wopŝchiŝjecže pŝežo bóle wopŝubjowaŝche. Niž wŝcho, ŝchtož w bibliji ŝtejeŝche, bėŝche ľudej čžitacz donolene, t najmjeŝŝa bu jejne wužiwanje w maczernej rěčzi ŝaŝaŝane; tež njewoŝta wona wjožy to jenicžke žórko bójŝkeho ŝjewjenja, ale jej buchmu tež čłowŝke tradizije abo pŝchidawki t boku ŝtajene. — Sedny móžny biŝkop w Romje bėŝche ŝebi mjeno ŝhryŝtuŝoweho ŝaŝtupjerja na ŝemi pŝchiŝwojil a čžyŝche, ŝo dyrbjachu ŝo pŝched nim a jeho wuŝaŝami ŝhėžor a kraľojo ŝe ŝwojimi ľudami w po-ŝluŝnoŝeži pokorjecž a t najnižŝim ponižowanjam poŝwolecž, w Božej wječzeri ŝo jeno ŝhlėb podawaŝche, ŝchtož pjenjeŝy po-ŝticžeŝche a derje pľaczene miŝe čžitacz dawawaŝche, doŝta woadče hrěchow, Boža maczer Marija, jandželjo a ŝa ŝwjatnyh džeržani čłowjekajo dyrbjachu ŝo t modlenjom čžeŝečicž. Pucžowanja na woŝebje ŝwiate měŝtna, ŝamo do Jeruŝalema buchmu t dozpicžu ŝbóžnoŝeže pŝchiŝaŝane, žiwjenje w ŝamocže a w ľľoŝchtrach ŝo jako woŝebite hrėdki t Božej ŝpodobnoŝeži porucžeŝche, ŝa duŝche ŝemrjetnyh ŝo Bože miŝe džeržachu, ŝo bychu ŝo rucžišcho t čžiečža wumohle, duchownym bu mandželŝtowo ŝaŝaŝane, ŝhđom ŝaŝramentow ŝo wėrjachu a poklad dobrnyh ŝkutkow ŝemrjetnyh ŝwjatnyh, kotryž pod bamžom ŝtejeŝche, t kotrehož móžeŝche tutón wo ŝpodobanju a ŝa pjenjeŝy t duchownymi ľubľami mjenje wobdarjenom něŝchto wudželečž, a t tym wŝchėm bu měŝchniŝtowo móž data, pŝched kotrež ŝwět ržeŝche. Duž pŝchibi 31. oktobra 1517 M ě r c ž i n L u t h e r na hrodowŝtu žyrkej we Wittenbergu 95 řadow, w kotrychž wón woŝebje ŝana Tezelowemu wifowanju t wotpuŝtom, ŝo w ŝaŝŝej pŝežo dale roŝŝerjazemu, napŝhečžo ŝtupi. Tež w Budyŝchinje přėdowaŝche Tezel tehdy pŝched řerbŝto-katholŝkej žyrkwju, hđžež

něť t dopomnjecžu na to ŝamjeŝtny ŝchiz ŝteji. Raž wulki wohėť ŝahori Lutherowu wuŝtup hnyđom wŝchitke wutrobny. To hač do-ťal poduŝchene pľomjeŝchto duchowneje ŝwobody žėđžiwocž po čžiŝtym Božim ŝlowje powŝchitkownje witaŝche.

ŝhudy mnich Luther a jeho bojaŝlmy pŝhečžel Melanchthon, tutón miŝoŝezimny Melanchthon, buŝchtať t reformatoromaj žyrkwje. — Pod ŝchitom nadobnyh ŝromnyh ŝaŝŝich wječchow da nam Luther čžiŝty ewangelij ŝhryŝtuŝowu ŝaŝo, pŝheľoži bibliju do němŝkeje maczernej rěčže, ŝwiŝa naboženŝke ľnihi ŝa wuczerjom a wucžomžow (wulki a maľy katechiŝmuŝ), da naŝtorť t ŝbėhnjenju ľľoŝchtraw, poŝaŝowaŝche na teho jenicžkeho ŝaŝtupjerja žyrkwje, kotrehož maju ŝchecžizjenje měčž: na ŝhryŝtuŝa, wotŝtroni wotpuŝť, ŝaľoži ŝchule, řjadowa Božu ŝlužbu, ŝo móžachu čłowjekajo we nej Boha w duchu a woprawdže čžeŝečicž, — a tať njemóžeŝche ŝo woŝebje Luther, tónle muž Boži, kiž ŝo na prawdoŝež ŝwojeje wėžy ŝkožowaŝche, ani t pjenjeŝami, ani t možu, abo t lečžu wot ŝwojeho ŝnutŝkowneho pŝheŝwėdčjenja pŝchinječž. Pŝches to pať bu wón žohnowanje čłowjeŝtwa, kotremuž ŝo kóždy pŝhečžel měrneho ŝchecžizjanŝtwa hiŝcheže dženkŝa wutrobne džakuje ŝa tu njeŝkóncžnu wróžu, kotruž wón na ŝo wŝa. Tež ja ŝo jemu džakuju, kiž mam ŝwoje žyke bohatŝtowo we ŝwojim Božy a ŝbóžniľu, ŝo móžu něťo ŝam w ľubym Božim ŝlowje čžitacz, w katechiŝmje wuŝnyčž, ŝchto mam wėricž a čzinič, ŝo ŝym wot bojoŝeže pŝchiwėry wuŝwobodženy, a ŝo mam bjeŝ čłowŝkeho řėdnŝtwa pŝchŝhad t ŝwojemu Wótzej. A tehodla ja dženkŝa, t džiwanijom na tute mnohe dobroťy, t Božej ŝhwalbie a t wěcznemu džakej ŝpėmam: Ğdnyž woni woŝmu nam wŝchė čžafne ľubľa tam, dha t teho nimaju wŝchaf ničžo t ľėpŝchemu, na m d y r b i n j e b j o w o ŝ t a c ž!

K. A. F.

Na reformaziŝki ŝwjedžen.

Hľos: Jed'n twjerdy hród —.

O Jesu, ŝwojoh' ŝtadka řy
Ty jeŝečka wėrna ĝkowa;
Wny do tebe ŝo ŝhowamny
Raž hoľb ŝo w ŝtale ŝhowa.
Nam ty tež ŝkala řy;
Duž bjeŝ ŝtrachocže řmy,
Ğač ŝwět tež wŝpadnje
A na kruchi wŝchón dže,
ŝdžerž pŝchi řebi naŝ, ŝhryŝchje!

Njech twoje mólcžke ŝtadleŝchto
Te tebi porucžene;
Njech mjes řobu a t tobu ŝo
Pŝhež' namka řjednocžene.
ŝdžerž řkowo, řichženižu,
Tež wječzer ŝnjeŝowu
Pŝhež' čžiŝtej, ŝnježe, řam;
Ğaj, t ŝbóžnom' troŝchtej nam
Ğač do ľónza jej ŝhowaj.

Nam pomhaj, ŝo ŝo wobŝtajnje
Čzi t řlužbje namaľamny,
A ŝo my ŝwětło ŝbóžnoŝeže
ŝŝej řwėru řwėcžicž damny
Tu t wėrnej pokucže
A t prawej domėrje,
Tať hrėchi puŝchčžimny,
ŝŝo tebi řwjecžimny
Raž ŝaleži ŝo twojim.

Nječ my sa twoje słowo wschał
 Nad wschitko wopruiemny;
 Czini khrobknych, wjehełnych naß tał,
 So wschón kschiz pschenjekemny.
 Daj nam tež wobstajnosć,
 So wjeß'le ani skóscz
 Naß dželicz njemóža,
 Hacz my džen dobheza
 Tam hwjećimny ras i tobu.

Esó kmil nad swojim kschesczjanstwom
 A pschispor stadko swoje;
 Budz ty sam jemu i bédžerjom,
 So sawostanje twoje.
 Ach, pohórščenja idal
 A njepscheczelow swal,
 Tež wobrocž bjesbóžnoh'.
 A roslem hordeho;
 Czini, Anježe, kónz wschej nush.

O Jesu, tebje proßimny
 W twojim lubym mjenje:
 Naß wußknych, wschehoßmilny ty,
 Njekni haj na poßdychnjenje.
 Ssy-li ty Jesuß mój,
 Dha sym tež, Jesu, twój.
 Ach, idžerž, schtož kłubisch nam,
 A spožcz, so tu a tam
 Čzi česć a khwalbu damy!

Jan Mentzer.

Sserbaj

abo

Schtož kypaich, to mjelisch.

Pomjedanczko sa Sserbow
 wot

Dra. Wfula.

1. staw.

„Sednaj so i hórskim tym dyrbenjom,
 Kiž naß nětko dželi!“

W Sserbach leži wjeß Wjerbicžka, hdžež pódla někotrych
 burow a kheznirow luczi khezkarjo bydla a žanych kraßnych dnjom
 njewužitwaju. Tola spokoynosć jim jich žiwjenje polóža: jich
 bérny (kufki) jim tał derje kłodža, kaž bohacžkej pjecjenje, a jim
 so po spróžniwym džele na kłomischczu wjele lěpje wotpoczuje
 dhyžli njeměrnemu próßdniej w moschlowym kóžu. Jim su njesna-
 jomne potreby, kotrež w bohattych wšach a w hordnych městach
 knježa a ludžom žiwjenje njespodobne činja. Sich přenja myßl
 rano je wutrobne sdychnjenje i Bohu, a jich pošlednja myßl
 wjeczor je nutrna modlitwa i temu, kiž jim khlěb wobradža a jich
 psched strachotu a njeshožom sathowje. Woni i džakom kwoj
 wschědny khlěb i žebi bjeru.

Psched wjele lětami běšče we Wjerbicžkach khezkar i mjenom
 Michal, kotremuž jeho stajneje sprawnosće dla Michal Prawda
 rěčachu. Tón mužil mějesche dweju synow, Jana a Surja,
 dwójnikow, kotrejuž běšče hwěru do schule kłat a tež doma
 i wschemu dobremu napominal a džeržak, so byschtaj nauknykaj,
 Bohu a dobrym čłowjekam spodobne žiwjenje wjesć. Bóh tón
 Anjes pał dawasche jimaj spěščne a wjehele tycze na čžele a na
 duchu, tał so jeju ludžo sa starscheju džeržachu, hacz wopravdže
 běšchtaj.

„Mojej synaj“, Michal jene popoždnye i nimaj rjetny, „jutry
 kmy hwjećili a tón džen je nimo, hdžež staj schulu wutrodkoj
 a hwój kscheczeński kłub ponowikoj. Sa sym so dotal hwěru sa
 waju starak a waju i Božej pomozu sežiwik, runjež mějachmy
 druhdy jeno małe kufki Božej wobradny. Ale nětko je so čaß
 pschiblizil, hdžež dyrbitaj samaj hladacž. Kał byschtaj psches hwět
 pschescztoj. W naschej wšy je mało saßkuzby, a tehodla njebu-
 džemy móž hromadže wostacž. Spytajtaj swoje sbože mjes zushmi
 ludžimi: čžehntaj sa Driježdžany. Tež tam budžetaj w Božej
 ruzny! Nichtó njewě, hdže jeho sbože pyta. Mi je, kaž by rjetk,
 so budžetaj so mi w rowje hiščče džakowacž, so sym waju do
 zushych ludži póbłak. Spytajtaj w Božim mjenje!“

Macž, i mjenom Marja, běšče pschipoßkuchowata, schto nan
 i ksynomaj rěčesche, a hwětke klyß so jej i woczow ronjachu.
 „Mojej synaj!“ džesche, „mojej synaj! wój wote mnje pódže-
 taj? To mi psches wutrobu dže kaž mjecž! Mojej synaj, mojej
 synaj, tał młodaj! Schto budže mjes zushmi ludžimi i wamaj
 derje měnicž, schto so sa waju a wo waju staracž? O khudoba,
 kiž naß nusujesch, so rosenčž!“ Mowny nawal klyßow po-
 dußny jeje kłóß, tał so njemóžesche dale rěčecž: jejne schczufanje
 pał kónza bracz nochžysche.

Jako macž takle w klyßach pluwasche, taj hólzaj a nan tež
 njehnučzi njewostachu, ale wschitkim bu srudno wokoło wutrobny, so
 dyrbja jedyn druheho wopuschczicž a so njewjedža, hdy abo kał
 so sažo wohladaju. Tola nan so najprěni smuži a džesche:
 „Macžeri dajtaj so wuplakacž, mojej synaj; to je najlěpscha po-
 moz pschecžiwu želbhezu; wój pał budžtaj směrnaj a khrobkeho
 doměrjenja, so Bóh, kiž ptacžki pod njebjom sežiwja, na waju tež
 w dalokosći njesapomni, a so budžetaj wschudže psched jeho
 woczomaj a pod jeho sakitanjom khodžicž.“

Jan Surjej klyßny, a woteńdžeschtaj wobaj won do kerkow, kiž
 njedaloko khezki stejachu. Duzny Jan rjetny: „Surko, kał je naju
 macžerka tola srudna! Kał mi jeje žel činili! Derje, so je jej
 nanf wosjewik, schto dyrbimaj — abo ně — schto čžemoj. Nie-
 porědko hwój so rosrěczowatoj, so čžemoj w zushje khlěb pytacž
 jako kłuzobnikaj; ale kóždy čaß mi wutroba spadowasche, hdyž
 myßlach, kał budže macžerka srudna, shoniwšchi, na čžo džemoj.
 Nětko wě, schto so stanje, a po setrětych klyßach namaj swoje
 žohnowanje na pucz wěčže njesapowje! . . . Póndžemoj — pónd-
 džemoj, bratsko! bórny — bórny! Žel drje mi je, nanka a
 macžerku wopuschczicž; ale kłóß we mni mi powjeda:
 „Dži! dži!“

Takle rěčžo běšče Jan se swojim bratrom na hoče městno
 w kerkach pschischoł, a jaßne kłóncžko so nad nimaj na Božim
 módrnym njebju klyščesche. „Ach, kał wulki sy, Božo, a
 kraßny!“ džesche Jan stlyknywšchi ruzny. „Pohladaj na naju se
 swojeje wuškofeje hwjatnižy a wußknych naju sdychowanje we
 swojej njekłóncžnej stwórbje! Budž namaj wótž a pschewodžet
 na wschón pschichod!“

Do tutych kłowow swony kuzodnjeje žrtwje saklincžachu.

„Ty sy čžucžiwu duscha, Janko!“ prajesche Surij. „Sa myßlu
 kaž ty, a prošcu Boha wo pomoz kaž ty; ale tajke hnucže
 wutrobny mi njeje date, ani tajke kłowa! Nasch wucžer wschał so
 druhdy nad twojimi rěčemi dodžiwacž njemóžesche. — Ale wrócž-
 moi so, pohladacž, schto macžerka činili, naju woboha macžerka!“

Macž běšče so spokojila, runjež hiščče želniwje na swojeju
 ksynow hladasche.

Wschitko to poda so kobotu, a tónkamßny wjeczor hiščče
 Jan a Surij swojej brěmjeschžy wjasaschtaj, hotujo so na pucz
 sa Driježdžany.

Njedželu dopoždnya pał wschitžny, starschej a synaj, ke mšchi
 džechu, so bychu tam, kaž so sčasche, na dlějšchi čaß po kłedn

